

"MOGU SAMO JEDNO DA VAM KAŽEM" Javio se gazda "Leonarda" koji je radnicima KRIŠOM PODELIO OTKAZE

Sudbina oko 60 radnika fabrike obuće "Leonardo" u Subotici, koje je gazda otpustio preko noći, a da im o otkazima nije ni rekao ni reči, još uvek je neizvesna.

Vlasnik Antonio Brotini javio se radnicima, ali im odgovor na ključna pitanja nije dao. Šta će biti

sa proizvodnjom i da li treba očekivati povratak na radna mesta, trebalo bi da se zna za nekoliko dana. Tako je bar obećao Brotini.

- Ništa novo nemam da vam kažem. Čekamo dogovor sa vlasnikom. Javio se u petak, kako je i obećao, ali nam ništa nije mogao reći. Juče je trebalo ponovo da se čujemo, ali nismo, i sada čekamo.

Apsolutno se ništa ne dešava – kaže za „Blic“ Irena Tenodi, predsednica sindikata u fabrici „Leonardo“

Da su ostali bez posla radnice su saznale tek kada je jedna od njih potražila lekarsku pomoć. Lekari su je odbili uz obrazloženje da joj zdravstvena knjižica nije overena. Subotičani koji su bili zaposleni u pogonu za proizvodnju gronjih delova obuće počeli su da se raspituju i saznali da su svi dobili otkaze 5. juna iako im to niko nije najavio i javio.

Prema rečima Tenodi, svi su znali da postoje problemi sa poslovanjem u Italiji i Subotici, ali ih je šokirao način na koji su dobili otkaze.

- Sve je urađeno mimo zakona, skinuti smo sa RFZO i PIO, tehnološki smo višak od 6. juna i ostali smo na ulici. Niko od nas nije potpisao rešenje, nismo dobili otpremnine, apsolutno ništa. Zarade za mart su nam isplaćene, ali nije putni trošak i to je poslednje što nam je isplaćeno – rekla je Tenodi.

Trenutno radnici pokušavaju da razgovorom dođu do rešenja, neisplaćenih zarada i ostalih dugovanja. Imaju zakonski rok od 60 dana na žalbu, dok je vlasnik dužan 30 dana nakon što im je dao otkaz da im isplati zaostale zarade. Ukoliko to ne bude ispoštovao bivši „Leonardovi“ radnici podneće tužbe.

- Sve do januara 2020. godine zarade su bile uredno isplaćivane, ali je onda januarska plata stigla u tri dela. Najavili su kašnjenje februarske zarade i očekivali smo da se situacija stabilizuje od marta. Međutim, epidemija je sve poremetila i deo radnika, zajedno sa direktoricom, je prešao u drugu firmu – ispričali su radnici i dodali da im vlasnik duguje ukupno 100.000 evra, a u tom iznosu su zarade od aprila, putni troškovi, minuli rad i otpremnine koje su 10.000 dinara po godini staža.

Obveznice državnih firmi: “Ogroman rizik po javne finansije”

Ideja da bi domaće državne i privatne firme mogle da emituju korporativne obveznice kako bi došle do povoljnog novca lansirana je uoči predstavljanja antikriznih mera, i našla je svoje mesto u državnom antikorona paketu. Stručnjaci sa kojima je Nova.rs razgovarala upozoravaju da je emitovanje takvih hartija delikatna operacija, koja nikako ne sme da se pretvori u ono na šta počinje da liči - a to je "primarna emisija novca iz devedesetih", prema rečima brokera Nenada Gujaničića, odnosno "finansiranje javnih preduzeća od strane Narodne banke", na šta upozorava ekonomista Miloško Arsić.

“Želimo da pomognemo privatnom sektoru kroz garantne šeme sa komercijalnim bankama... Imaćemo još akcije sa korporativnim obveznicima da bismo osnažili i deo naših preduzeća poput Puteva Srbije ili EPS-a, ali i druge privatne kompanije koje žele da podstiču izvoz i ulažu u regionu”, rekao je u sredu uveče predsednik Srbije Aleksandar Vučić, i dodao da su ti mehanizmi već napravljeni i da je prve odluke Narodna banka Srbije donela prethodnih dana.

Postavlja se pitanje da li je izdavanje korporativnih obveznica, kao mehanizam koji je država pojednostavila kako bi pomogla privredi da se izbori sa posledicama pandemije, upravo postao mehanizam za “ojačavanje” državnih i javnih preduzeća.

“Rizik po stabilnost javnih finansija”

Berzanski analitičar i glavni broker u Momentum Securities Nenad Gujaničić podseća da, kada se na tržištu emituju obveznice, investitori žele da znaju za šta su namenjena ta sredstva, jer, kako kaže, svrha i opravdanost tog projekta u velikoj meri određuje rizik investitora da taj novac, uvećan za kamatu, neće moći da povrate.

“To znači da kompanija, prilikom emisije obveznica, investicionoj javnosti predstavlja ‘Prospekt’, u kome se navode finansijski uslovi emitovanja obveznice, značajni rizici, finansijsko stanje kompanije i planovi kako će se prikupljena sredstva upotrebljavati”, objašnjava Gujaničić za Nova.rs.

EPS i “Putevi Srbije” u brojkama

Prema podacima Agencije za privredne registre za poslovnu 2018. godinu, koji su i najsvežiji dostupni podaci, EPS je imao poslovni prihod od čak 263,99 milijardi dinara, ali je, uprkos tome, i tu godinu završio sa samo 1,6 milijardi neto dobiti i istorijskim gubitkom od čak 120,43 milijarde dinara.

EPS je, takođe, preduzeće koje zapošljava 25.761 radnika, što ga čini najvećim poslodavcem u Srbiji.

Na listi gubitaša su i Putevi Srbije, uprkos prihodima iz poslovanja od 31,7 milijardi dinara iz 2018. “Putevi” imaju 1.693 zaposlena.

Gujaničić skreće pažnju da je najveći problem vidi u situaciji u kojoj će probrane kompanije imati faktički osiguran plasman obveznica zbog donete odluke da Narodna banka Srbije (NBS) ove papire otkupljuje na sekundarnom tržištu, biće prilično nizak nivo zainteresovanosti investitora (banaka, pre svega) da ocenjuju kvalitet ovih obveznica, jer će imati sigurnog kupca na sekundarnom tržištu.

“Tako se lako može desiti da se portfelj NBS-a napuni nekredibilnim dužničkim hartijama od vrednosti, jer nijedan od emitenata nije listiran na tržištu, nema većinu elemenata korporacije poput onih u tržišnim privredama. Stoga ove najavljene operacije u velikoj meri podsećaju na primarnu emisiju novca tokom devedesetih, što je svakako ogroman rizik po stabilnost javnih finansija”, upozorava Nenad Gujaničić za Nova.rs.

“Narodna banka da se bavi monetarnom politikom, a ne finansiranjem javnih preduzeća”

Profesora Ekonomskog fakulteta u Beogradu Milojka Arsića brine kakva će biti uloga Narodne banke u celoj priči oko korporativnih obveznica “na srpski način”.

“NBS bi trebalo da otkupljuje korporativne obveznice isključivo u funkciji vođenja monetarne politike, odnosno kako bi obezbedila dovoljno likvidnosti na tržištu. To nikako ne bi trebalo da bude način da se pomogne određenim preduzećima”, naglašava Arsić.

Prema njegovoj proceni, za sada – a ni u dogledno vreme – ne postoji potreba za takvim načinom obezbeđenja likvidnosti, zato što poslovne banke već imaju dovoljno državnih hartija od vrednosti koje mogu da prodaju centralnoj banci.

“NBS je tokom vanrednog stanja otkupila državne obveznice u vrednosti od 41 milijardu dinara. Ona reguliše i likvidnost na deviznom tržištu i kroz ‘swap’ transakcije.

Zato ne bi bilo dobro da NBS otkupljuje korporativne obveznice koje su potencijalno nekvalitetne, jer bi to moglo da znači da se neka vrsta kvazi-fiskalnih funkcija prebacuje na centralnu banku, i da ona služi za finansiranje javnih preduzeća, što je potpuno neprimereno njenoj ulozi”, naglašava profesor Arsić.

Drakulić: Kriza će biti mnogo teža nego što nam govore

Zoran Drakulić, predsednik kluba koji okuplja najuspešnije privrednike u Srbiji - Poslovnog kluba “Privrednik” - u intervjuu za Nova.rs kaže da najveći privrednici već godinama bezuspešno pokušavaju da razgovaraju sa Vladom Srbije o merama koje bi ekonomiju države povukle neophodnom brzinom unapred.

Drakulić ističe da će se dubina krize u Srbiji tek videti krajem godine i da on nije optimista po pitanju brzog oporavka privrede od posledica pandemije.

Ujedno, dodaje da privatnici neće imati mnogo vajde od izdavanja korporativnih obveznica, jer će ovaj mehanizam uglavnom služiti da se upumpaju pare u velika državna i javna preduzeća.

Nova.rs: Našao sam neki vaš stari intervju, iz 2016, kada ste postali predsednik Poslovnog kluba “Privrednik”. Tada ste rekli da privredi treba stalan kontakt sa vladom. Kakva je situacija po ovom pitanju četiri godine kasnije?

Zoran Drakulić: Mi to pokušavamo godinama, toga nema, a svake godine smo dobijali obećanja. Ove godine, kada je premijerka bila u Davosu, poslala je poruku da treba da se vidimo, da će ona to da organizuje sa "Privrednikom". Posle se vratila i ništa od toga nije bilo. Očigledno da nije dobila saglasnost za taj sastanak.

Koliko puta je ministar privrede bio u kontaktu sa Klubom "Privrednik"?

Nijednom.

A ministar finansija?

Nijednom. Premijerka je bila na godišnjem prijemu kod nas u "Privredniku" 2018, čak je održala i govor, dosta afirmativan, da treba da postoje redovni kontakti sa velikim privrednicima, ali, to je politika koja jednostavno nije jasna. Prošlo je to vreme kada su oni u političke svrhe govorili da su privrednici štetni, da su tajkuni – bilo je hapšenje Miškovića, ali to je sada prošlo.

Da li je zaista prošlo?

Posle osam godina to više nije aktuelno. Mislim da je važnije da se sedne sa najuspešnijim ljudima u Srbiji, da se porazgovara o tome šta treba da se radi.

Možda su u međuvremenu porasli neki drugi, koji su sad u fokusu?

Bez obzira, nemamo mi ništa ni protiv tih drugih, verovatno ima sastanaka sa njima. U Klubu "Privrednik" su ljudi koji su najveći privrednici u Srbiji – Kostić, Mišković, Šaranović, Jovanović, Jevrosimović, Aleksić, Vukadinović, Šaponjić...

Mi svake godine u budžet uplaćujemo milijardu i po evra kroz razne poreze. To je značajna suma, mi smo ti koji pune budžet, koji ne kasne, koji redovno plaćaju. Drugo, tu postoji znanje koje je verovatno najveće u Srbiji. To su najiskusniji ljudi, sa najdužim stažom u privredi, a vi njih ne koristite. Mislim da je to velika šteta.

Ko sada vodi srpsku privredu?

Srpsku privredu vode predsednik Vučić i Siniša Mali.

I kakve su njihove kompetencije za to?

Mislim da ne mogu da rade sami i da su im potrebni jak ministar privrede i ministar poljoprivrede. Na primer, neverovatne su subvencije koje dobijaju strani investitori. Imali ste poslednje ovo sa Henkelom, dajete 14,4 miliona evra firmi koja će da zaposli 100 ljudi.

Fabrika čokolade je dobila 120.000 po zaposlenom.

Uvek je 90% tih subvencija odlazilo strancima. To je neverovatno. A sada je tu i pitanje ovih novih povoljnih kredita – ko je to dobio?

Imate li neka saznanja?

Mi, recimo, nismo mogli da se kvalifikujemo, jer je ispalo da smo mnogo dobri – tamo je uslov bio da prva tri meseca ove godine nisu bolji od prva tri meseca prošle, a mi smo prošle godine imali investiciju zbog koje smo morali da zaustavimo proizvodnju.

Znači, nije bilo namenjeno svima.

Samo spekulišem, ali mogu da zamislim ko je dobio ta sredstva.

Šta nas čeka na jesen i sledeće godine?

Teško je reći, ali mislim da će sve biti mnogo lošije nego što se priča. Kriza je ogromna svuda u svetu. Korona kreće ponovo ne samo kod nas, nego se svuda ponovo vraća, ogroman broj ljudi u svetu je otpušten...

...a kod nas ispada da imamo više zaposlenih nego pre korone.

Nikad nisam mnogo verovao u tu statistiku. Jedan od razloga za takve optimistične procene i te statističke podatke su bili ovi izbori – pred izbore je trebalo pokazati da je sve idealno. Dubinu krize u Srbiji videćemo tek krajem godine. Mislim da ona neće biti tako kratka kao što je rečeno i da taj pad pa oporavak neće imati oblik slova "V", tj. da neće doći do brzog rasta.

Po meni, biće to u obliku slova "U", i to širokog slova "U". Neke grane industrije oporavak očekuju tek 2023, poput avioindustrije, turizma, hotelijerstva... Engleska će imati pad BDP-a ove godine 11-14 odsto, što je strašno. U Evropi se isto očekuje dvocifreni pad.

Mi se hvalimo da ćemo najbolji da budemo. Ima i međunarodnih procena da ćemo malo da padamo ove, a mnogo da rastemo sledeće godine.

Mi smo mnogo mali, i malo nam treba da skočimo. Teško je za ove velike zemlje, koje imaju BDP po glavi stanovnika od po 50, 60 hiljada dolara – njihovih pola odsto rasta znači više nego naših šest odsto. Nisu uopšte uporedive te stvari.

To se pokazalo i prošle godine – vi ste sa jednom velikom investicijom prošle godine, a to je bio Turski tok, nagurali rast BDP od preko 4 odsto. Drugo, mi smo tokom prošle i početkom ove godine imali i relativno dobru stanogradnju. Šta će s tim dalje biti? Hoće li sada biti kupaca za te stanove?

Da li privreda i dalje može da očekuje na jeftin novac, kao što je to bio slučaj pre korone?

To će mnogo zavisiti od razgovora o Kosovu. Bilo je dosta priča da ćemo dobiti novčane povlastice ukoliko se postigne neki sporazum. Govorilo se o paketima od 3-4 milijarde evra koje treba da dobijemo i mi i Kosovo. Videćemo oko toga.

Drugo, ovde imamo veliki problem sa avioindustrijom, sa Er Srbijom, u koju će morati da se upumpa dosta para. Jedan od razloga zašto se govorilo o korporativnim obveznicama jeste upravo to – te pare će uglavnom da odu velikim javnim preduzećima, poput Železnice, ili u Er Srbiju.

U toj priči se pominju EPS, Putevi Srbije. Da li je to bila ideja korporativnih obveznica, ili da se pomogne privredi?

Nažalost, mislim da će privatni sektor malo vajde da ima od toga. Imamo danas dobrih kompanija koje bi kroz korporativne obveznice mogle da se još više razviju. To je i svrha – gro tih para je trebalo da ode zdravim srpskim firmama koje imaju plan daljeg razvoja. E sad, postavlja se pitanje – šta posle korone? Tu je najvažnije da privrednici, poput nas iz “Privrednika”, sednu sa Vladom i da se napravi neka strategija.

Sve zemlje će sigurno promeniti politiku, ništa neće biti isto. Moramo da rešimo problem samoodržanja, ako se opet desi neki sličan slučaj poput korone, ili ako se korona vrati posle dve godine.

Ali ovde ne deluje da će išta da se menja: javni sektor je potpuno zaštićen, nije bilo otpuštanja, biće povećanje plata, a privredi su dali tri minimalca za zaposlene i moratorijum.

Ta tri minimalca i moratorijum na kredite – to je bila jedina konkretna pomoć. Minimalcima su rešili primanja za milion ljudi, koliko je za to bilo prijavljeno, a porezi moraju da se plate u naredna 24 meseca. Ja se plašim kako će javna preduzeća da izvršavaju obaveze u narednom periodu, tu može da bude problema.

U kom smislu?

U kašnjenju plaćanja, u neplaćanju...

Na koja preduzeća mislite?

EPS je kasnio prošlog meseca 12 dana sa plaćanjem za obavezu koju su imali prema nama, pošto mi proizvodimo i struju. Mi smo svoju obavezu prema EPS-u u roku platili, u dan i posle morali da tražimo da nam se plati. Oni su to izvršili, ali sa zakašnjenjem, ne znam kako će to ubuduće da ide.

Vidite i da su budžeti lokalnih zajednica značajno smanjeni – to znači da se postavlja pitanje naplate prema preduzećima koje obavljaju radove za sve investicije koje su predviđene na lokalnu. Da li će to biti plaćeno, kada... To je bitno, jer vi ako zaustavite plaćanje, zaustavljaju se i radovi, onda nema rezultata i sve staje.

Treba reći da je država uradila maksimum u okviru para koje ima. A ovo je period kada država ne sme da štedi. Što više firmi propadne, biće sve teže da se oporavimo.

Ali sami kažete da država nema para, a stižu zahtevi za drugu rundu pomoći.

Država će morati da napravi novi paket mera, ako se ovako nastavi, i to paket koji će morati da bude barem na nivou ovog prethodnog. I nemojmo da pričamo o nekih 5 milijardi evra, treba da vidimo šta je država dala iz svojih para. A dala je 750 miliona za minimalce i 620 miliona za isplatu po 100 evra građanima. Sve ostalo je na bankama.

Postoji taj garancijski fond na nivou od 600 miliona, ali tu je rizik države relativno mali, jer su banke uglavnom reprogramirale dugove, i to dobrim firmama. Realnost je to da je država mogla da izvuče oko 1,4 milijarde svojih para, i da je to – to. Ali onda ne znam otkud to zaduženje od 7 milijardi o kome pričaju da je neophodno.

Zašto Klub “Privrednik, kao udruženje koje okuplja najbolje privrednike, ne izađe sa nekim jedinstvenim predlozima Vladi? Niste to uradili kada je država donosila mere, niste nakon nedavno održane skupštine udruženja. Ako vi nećete da se oglasite, onda od koga to da očekujemo?

Mi hoćemo da razgovaramo sa državom o tome šta dalje. Krajnje je vreme, i mi to zaslužujemo. Ako se država ne okrene domaćoj privredi, nema od te priče ništa. Možemo mi da dovodimo strane investitore, ali sada smo videli – strani investitori su prvi počeli da otpuštaju radnike, a pritom su dobili subvencije.

Vidimo i kakav je njihov odnos prema našim radnicima. Svi u “Privredniku” su zadržali plate od ranije, a neki nisu ni hteli da od države uzimaju plate za radnike. Mi smo se pokazali kao odgovorni prema zaposlenima. Međutim, mnogi su se i povukli od daljeg investiranja zbog takvog odnosa države prema nama. Svi mi imamo prostora da se zadužimo i da napravimo neke nove projekte.

Ali nećete.

Pravo da vam kažem, mnogi se i plaše.

Čega?

Tog odnosa kojeg država ima prema nama, domaćim privrednicima.

Čime vas država plaši?

Time što neće da razgovara sa nama. Jesmo li mi neprijatelji ove države? Mi zapošljavamo hiljade radnika, pa valjda treba onda korektno da se ponašaju prema nama.

Redovi oko Palate pravde: Jedan šalter za celu Srbiju

Da bi mogle da učestvuju u javnim nabavkama, firme moraju do 1. jula Agenciji za privredne registre da dostave uverenje da nisu osuđivane. To mogu da učine samo na jednom mestu - u Palati pravde u Beogradu. Istek roka, ali i predostrožnost zbog korone, zbog koje u Palatu istovremeno mogu da uđu samo dve osobe, prouzrokovalo je velike gužve koje su se danas protezale - do susedne ulice.

Tačno 88 koraka duž Palate pravde, i još 50 koraka popreko, ka susednoj ulici, dugačak je red oko Palate pravde. I svi građani, njih oko dve stotine koliko smo ih zatekli danas, čekali su isto – da za firmu predaju zahtev za dobijanje jednog uverenja.

Zbog jedne potvrde 12.875 firmi moraće da stane u red ispred beogradske Palate pravde, gde je posebno odeljenje Višeg suda za organizovani kriminal. Tačnije – njih 11.269 koliko ih se do sada nije uskladilo sa promenama Zakona o javnim nabavkama.

Najkraće rečeno – ko hoće da učestvuje u tenderima na javnim nabavkama – mora da preda nove potvrde. Jedna od njih izdaje se isključivo u ovom Višem sudu.

Rok do kada firme Agenciji za privredne registre treba da predaju potvrdu da nisu osuđivani za razna krivična dela je 1. jul. Za očekivati je da narednih dana – tek bude gužvi ispred Palate.

Svi strpljivo čekaju u redu. Razdaljina do ulaznih vrata meri se satima.

Nadomak cilja je Novosađanin, koji je jutros u 7.15 bio ispred Palate. Čudi se što što sve firme u Srbiji, koje su registrovane u Registru ponuđača, moraju da po potvrdu dođu u Beograd. Kako kaže – očekivao je da rok za dostavu potvrde Registru ponuđača u APR-u bude produžen, ali – nije i po svemu sudeći – neće ni biti.

“Ovo je jedan šalter za celu Srbiju”, prokomentarisao je.

U redu su direktori preduzeća, pravnici, ovlašćeni za predaju dokumentacije za više firmi, ali i deca vlasnika koja u ime roditelja dolaze da predaju zahteve.

Red je juče, kažu, bio upola kraći nego danas.

Sagovornica Nova.rs koja je od osam sati u redu, a dva sata kasnije je na otprilike 30. mestu od ulaza, kaže da bi bilo mnogo bolje da su se bar zahtevi podnosili elektronskim putem, a samo po potvrdu da se dođe fizički na šalter suda.

“Reč je o izdavanju uverenja da pravno lice nije krivično osuđivano vezano za unapređenje Zakona o javnim nabavkama. Ovaj zakon je izmenjen u delu koji se odnosi na potrebnu dokumentaciju za učestvovanje u postupcima javnih nabavki. Da biste učestvovali – morate biti upisani u Registar ponuđača pri APR. Ali, po novom zakonu morate da obnovite te potvrde i priložite uverenja da niste osuđeni za krivična dela iz oblasti privrede – prevashodno za organizovani kriminal, primanje mita, kao i da zastupnik pravnog lica nije osuđivan za krivična dela u postupcima javnih nabavki”, objašnjava sagovornica Nova.rs.

Na “repu” reda zatičemo sugrađanina koji u startu nema nadu da će se domoći ulaznih vrata za vreme dok pisarnica suda radi.

“Praktično predajemo iste papire, koja bi država sama trebalo da pribavi od sebe, a ne da ovi ljudi toliko čekaju... U APR-u mislim da neće biti problema prilikom predaje dokumentacije, jer je tamo daleko bolje sve organizovano”, ističe ovaj Beograđanin..

Foto: Nemanja Jovanović/Nova.rs

Zakon o javnim nabavkama predviđa da pravna lica registrovana u Registru ponuđača imaju obavezu da do prvog jula ove godine podnesu zahtev za izdavanje “potvrde o nepostojanju osnova za isključenje iz postupka javne nabavke”. Zahtev za izdavanje potvrde o nepostojanju osnova za isključenje iz postupka javne nabavke podnosi direktor preduzeća ili osoba koju on ovlasti za ponošenje zahteva.

Uverenje koje su čekali građani danas ispred Palate pravde je upravo jedan od dokaza koji se podnose uz ovaj zahtev APR-u.

Zašto ne verujem Kriznom štabu

Ne, nije samo reč o jučerašnjem spektakularnom otkriću BIRN-a da je država krila broj umrlih i zaraženih od koronavirusa, te da je broj preminulih maltene tri puta veći od zvaničnog, a da se u poslednjih nedelju dana ne zaražava po stotinak novih građana, već 3-4 puta više od toga.

Taj tekst BIRN-a samo je vrhunac gomile nelogičnosti i zbunjujućih stvari koje su stizale iz Kriznog štaba kao zvanične informacije.

Seća li se iko još onih 4.125 “izlečenih” preko noći? Da li je neko primetio da na zvaničnom sajtu poslednji podatak o geografskoj raspodeli zaraženih u Srbiji nije promenjen od 10. juna? Da li se iko zapitao zašto naša država krije koliko je lekara i medicinskih radnika preminulo od koronavirusa, zašto ne postoji statistika o polu i starosti zaraženih?

Sve to se sasvim lepo naslonio na gotovo potpunu informacionu blokadu od trenutka kada su ukinute redovne konferencije za medije medicinskog Kriznog štaba na čelu sa Anom Brnabić zbog, kako je rečeno tada, “malog interesovanja medija”, početkom maja.

Ako je tada procenjeno da medije ne interesuju ove konferencije, kako istom logikom nije procenjeno da javnost, pa time i medije, i te kako zanimaju nove informacije o kretanju zaraze, naročito nakon što je od početka juna krenuo da raste broj (zvanično) zaraženih – sa 18 (seća li se ko toga, a bio je 1. jun?) na današnjih blizu 100 dnevno?

Jer, u javnosti se danima i nedeljama, pre nagrade vredne priče BIRN-a, govorilo o tome kako je broj zaraženih zapravo mnogo veći: odjednom su počele da se stvaraju gužve za testiranje, stizala su upozorenja da u bolnice dolaze zapušteni slučajevi, jer nisu testirani na vreme, da su kovid ambulante pune, da se lekari opet prebacuju u kovid bolnice...

I to nisu govorele komšije sa pivom ispred dragstora, već su do novinara dopirale informacije od lekara, od kojih su malobrojni smeli da govore bez zaštite anonimnosti.

To je posebna priča ove epidemije – koliko stotina puta su novinari iz “pogrešnih” medija bezuspešno zvali različite članove Kriznog štaba i koliko puta je javnost uskraćena za važna objašnjenja zbog toga što se oni ne javljaju? Tako, javnost nije saznala da se sredinom juna promenio protokol i da je znatno pooštren kriterijum za one koji bi trebalo da se testiraju na račun države – a ko zna o čemu još javnost nije bila obavještena.

Evo još jednog glupog pitanja: Zašto je danas hitno zasedao Krizni štab i doneo nove mere?

Šta je to bilo toliko hitno? Jer, već nedelju dana broj novozaraženih je maltene identičan i svakog dana premine po jedna osoba.

Ako je tih 90-ak zaraženih i jedna preminula osoba dnevno razlog za hitnost, zašto se Krizni štab nije sastao 18. juna, kada je zabeležen prvi skok na 93 obolela?

Ako se sastajao u međuvremenu, koje su bile odluke i zašto javnost nije bila obavještena o njima?

Ako se nije sastao tada, zašto se sastao 23. juna? Da li su izbori 21. juna bila ta nepremostiva prepreka za Krizni štab da izađe iz tihovanja? Zašto se dr Predrag Kon oglasio jutro posle izbora da kaže da je situacija “ponovo preteća”, nije li i danima ranije bila takva?

Evo, samo da podsetimo: U svom postu na Fejsbuku, Kon je napisao da je do pogoršanja situacije “došlo posle 5. juna kada su ograničenja javnog okupljanja bila na hiljadu, a kasnije potpuno ukinuta”.

Još jedno podsećanje, vest od 3. juna, ponovo dr Kon:

“Došli smo do kraja, vreme je da se opuštamo i slažem se sa dr Nestorovićem da je vreme da se skinu mere. Samo treba da ostavimo distancu od jednog metra. Približavanje na manje od jednog metra nosi mogućnost zaražavanja od bilo čega što druga osoba ima, ne samo virus korona”.

Nisu li sva ona predizborna okupljanja, za koje je Vučić rekao da ih neće biti, a bilo ih je ohoho po lokalnim odborima SNS-a, bili potencijalni rasadnici zaraze, baš kao što je to bio i onaj SNS skup ispred Skupštine kad su davali podršku “štrajku glađu” poslanika SNS?

Nije li fudbalski derbi sa 15.000 ljudi od kojih valjda niko nije nosio masku, a kamo li “držao distancu” bio visokog rizika? Na ovu manifestaciju (a bilo ih je još nekoliko) šokirala se svetska javnost, a agencija Frans pres je prenela da je ova utakmica “okupila najviše ljudi na jednom mestu u Evropi od, kako se čini, ukidanja restrikcija zbog pandemije korona virusa”.

Po dr Kisić Tepavčević, nikako nije bilo velikog rizika: “Bilo kakva manifestacija na kojoj je više ljudi predstavlja rizik, ali je nedavni fudbalski derbi bio na otvorenom gde je mogućnost zaraze manja, pa se u odnosu na broj prisutnih i obolelih, ne smatra da je to bio skup velikog rizika”, rekla je Kisić.

Opet se vraćamo na dr Kona i izjavu od 12. maja:

“Nikako nije vreme za masovne javne skupove... Još smo daleko od toga da virusa nema u cirkulaciji. Uz preterano opuštanje i povećanu frekvenciju kontakata prilično je verovatno da ćemo imati porast obolevanja posle 18. maja. Niko ne treba da se iznenadi”, napisao je Kon na Fejsbuku. Šta li bi rekao na ovu izjavu dr Kisić u vezi sa derbijem?

I na kraju citiramo jučerašnje izjave prof. Zorana Radovanovića za “Danas” i Nova.rs.

“Struka je odstupila pred diktatom politike, pa se iz istih razloga zažmurilo i na sportske priredbe. Navijači su glasači, a njihove vođe su u interesnom amalgamu s vlašću”, rekao je Radovanović za “Danas”, dok je za Nova.rs zaključio:

“Ružno je ono što se do sada desilo. Ali, ako nisu do sada reagovali, oni nemaju moralno pravo ni sada da se jave. Ako su se pravili ljudi, nek nastave to da rade, oni su sebe dezavuisali, penzionisali, poslali u irelevantno”, rekao je Radovanović.

A poslednja vest, nakon održanog hitnog Kriznog štaba glasi:

“Vlada Republike Srbije nastaviće i u narednim danima da sa velikom pažnjom prati razvoj epidemiološke situacije i o svemu će redovno i blagovremeno obavestavati građane.”

Danas

Srbija bez plana kako da se suprotstavi negativnim efektima korona virusa na privredu

Vlast potpuno nespremna za ekonomsku krizu

Ekonomska kriza zbog pandemije korona virusa polako počinje da se zahuktava i njeni negativni efekti će do jeseni početi da se osećaju sve više, a stručna javnost u Srbiji istovremeno nije sigurna da nova vlada ima strateški plan kako bi joj se suprotstavila na efikasan način.

I ekonomski analitičari i sindikalci dele mišljenje da će trenutni rast epidemije dodatno zakomplikovati situaciju i skeptični su da vlast ima adekvatan odgovor na nastupajuću krizu.

Privatizacioni savetnik Branko Pavlović ističe da će ne samo vlast u Srbiji već i celom svetu morati da se suoči sa negativnim efektima koje će korona virus naneti ekonomskim aktivnostima.

– S obzirom na potpuno novu situaciju izazvanu dejstvom pandemije korona virusa ne treba očekivati povoljne uslove za funkcionisanje privrede sve do kraja godine. Sa tim će se suočiti i nova vlada u Srbiji. Preostaje da se vidi da li će se vlast opredeliti da se dodatno zaduži kod međunarodnih finansijskih organizacija ili će tražiti druge načine da se suprotstavi negativnim dejstvima koje će kriza izazvati. Smatram da je novo zaduživanje nešto što ne bi trebalo praktikovati već bi nova vlada trebalo da uradi i ono na šta se orijentišu i razvijene zemlje a to je korišćenje raspoloživih finansijskih sredstava u zemlji. Drugim rečima, korisnije bi bilo zaduživati se kod Narodne banke Srbije u dinarima nego u stranoj valuti kod međunarodnih finansijskih institucija – ističe Pavlović.

Ekonomista Milan R. Kovačević kaže za Danas da će epidemija korona virusa koja ne jenjava već u poslednje vreme raste dovesti do velikog privrednog pada u Srbiji.

– Nova vlada će imati još neke resurse koje će moći da iskoristi kako bi se suprotstavila ekonomskoj krizi. Međutim, očekivanog privrednog rasta neće biti već će se naprotiv zabeležiti minus i to u onom procentu u kome je vlast očekivala da će biti zabeležen privredni rast. Mislim da su nadležni mogli da prihvate pozajmice koje nude međunarodne finansijske organizacije. Umesto toga Srbija se zadužila za dve milijarde evra pod visokom kamatom. Taj novac dobijen kroz prodaju obveznica je nužno vratiti a bez obzira koliko nadležni u Srbiji mislili da država ima para za to objektivno gledano biće problem vratiti novac pod nepovoljnim uslovima – zaključuje Kovačević.

Korona u zdravstvenim ustanovama, bolnice pune pacijenata

Dok broj obolelih od korona virusa u Srbiji raste iz dana u dan, kovid 19 ulazi u zdravstvene ustanove, koje su sve punije obolelih pacijenata, javljaju dopisnici Danasa.

Tako je u novopazarskoj bolnici, prema nezvaničnim informacijama našeg lista, obolelo nekoliko zdravstvenih radnika dok je korona ušla i na odeljenje hemodijalize.

Istovremeno, iz Niša lekari poručuju da su zvanični brojevi o broju obolelih u ovom delu Srbije daleko od istine, te da su ustanove u kojima se leče korona pacijenti pune.

I u Užicu raste broj obolelih, s tim da je gradski zavod u ovom gradu jedina ustanova koja je odgovorila na pitanja novinara Danasa.

U svim ostalim gradovima novinari su naišli na zid ćutanja a u Novom Pazaru i na poruku direktora Zavoda za javno zdravlje Šefadila Spahića, koji je novinarki saopštio „da treba da zaboravi njegovo ime“ nakon što je prošle nedelje pisala o epidemiološkoj situaciji u ovom gradu.

Prema nezvaničnim informacijama Danasa, u novopazarskoj bolnici koronom je zaraženo više od deset zaposlenih, dok je virus ušao i na odeljenje za hemodijalizu.

Prethodnih dana, za četiri pacijenta je potvrđeno da su pozitivni, dvoje se nalazi na Infektivnom odeljenju i dvoje je na kućnom lečenju, a za još nekoliko se očekuju rezultati.

Zvanični podaci Gradskog zavoda za javno zdravlje iz ovog grada pokazuju povećanje obolelih iz dana u dan pa je tako u ponedeljak na teritoriji koju pokriva ova ustanova bilo 413 zaražena od početka epidemije, od čega 309 u Novom Pazaru, prethodnog dana bilo je 378 inficiranih (285 u Pazaru).

Za 19. jun podaci nisu dati a za dan ranije oni su pokazivali ukupno 281 obolelih među kojima je bilo 206 Novopazaraca.

Na drugoj strani, Klinički centar Niš je na svom veb-sajtu „priznao“ da od 12. juna raste broj hospitalizovanih pacijenata sa potvrđenim prisustvom korona virusa, kojih je sada oko 40, dok ih je pre toga bilo ispod 30.

Prema zvaničnim podacima te ustanove, raste i broj pacijenata na respiratoru, kojih je ovih dana četvoro, dok pre 2. juna danima nije bilo nijednog.

Izvori Danasa u niškom KC, međutim, kažu da ovi podaci „ni približno nisu tačni“, već da se, kako navode, „dnevno prima po nekoliko desetina pacijenata“, a da se pritom „veliki broj njih opet ne testira, kao na početku epidemije“.

Prema njihovim rečima, obe kovid bolnice u KC, Klinika za infektivne bolesti i Klinika za rehabilitaciju, „pune su“.

Istovremeno, oni navode da je samo na Klinici za anesteziju i intenzivnu terapiju, koja inače zbrinjava i najteže kovid pacijente, od 15. do 19. juna preminulo petoro pacijenata iz Niša, Leskovca i Lebana, čija su imena i lični podaci poznati redakciji, od kojih njih troje 19. juna.

U njihovim potvrdama o smrti, u koji smo imali delimični uvid, navedeno je da je osnovni uzrok kovid 19, odnosno virusna infekcija – ukoliko nisu testirani.

Institut za javno zdravlje u Nišu, koji pokriva jugoistok Srbije, juče nije odgovorio na pitanja našeg lista o tome koliko je građana od početka epidemije u njihovoj laboratoriji PCR testirano na prisustvo novog korona virusa, a koliko ih je od tog broja pozitivno.

Za razliku od Niša, iz Užica zvanične institucije odgovorili su na pitanja novinara Danasa.

Tako je Vlatka Stevanović, direktorka Zavoda za javno zdravlje Užice, u čijoj nadležnosti je Zlatiborski okrug, rekla za Danas da taj Zavod „ne prikrija informacije o broju umrlih i inficiranih od korona virusa“, te da su podaci o tome „proverljivi u jedinstvenoj bazi podataka za celu Srbiju“.

Ona je objasnila da se informacije o preminulima od korona virusa unose u jedinstvenu bazu podataka za celu Srbiju.

– Ima slučajeve da ljudi nisu umrli od kovida 19, već su imali karcinom i slične bolesti. Ako uđe u jedinstvenu bazu podataka da je osoba umrla od virusa, mi to tek tada objavljujemo, tako da nema ničeg skrivenog, niti ima razloga da se to prikrija, a sve je proverljivo u jedinstvenoj bazi podataka za celu Srbiju, rekla je za Danas doktorka Stevanović, dodajući da na taj Zavod niko nije vršio pritisak da prikrija realnu statistiku o broju umrlih.

Inače, od početka juna, broj inficiranih raste u Zlatiborskom okrugu. Krajem maja, kada nekoliko uzastopnih dana nije bilo nijednog slučaja, stekao se utisak da epidemija jenjava. Međutim, od početka juna raste broj inficiranih, što podseća na statistiku dok je epidemija bila u jeku.

Prema podacima tog Zavoda, tokom jučerašnjeg dana, od posledica infekcije je preminuo muškarac (69) iz Sjenice. U isto vreme, potvrđeno je šest novih slučajeva infekcije i to četiri u Užicu, i po jedan u Kosjeriću i Arilju.

Donedavno, užički Zavod je upućivao uzorke za analizu u laboratoriju u Kraljevo, iz koje su rezultati stizali istog dana kada su predati, pa je Zavod obavestavao javnost ne samo o broju inficiranih, već i o broju onih koji su se tog dana testirali. Međutim, od pre dve sedmice, uzorci se šalju na Torlak i rezultati se čekaju od dva do pet dana.

Kako iz Torlaka stižu sukcesivno, onda kada se analize obave, a ne po redosledu prijema uzoraka, u užičkom Zavodu objašnjavaju da zbog toga nisu u stanju da javnosti saopštavaju dnevnu statistiku o broju testiranih, već samo o broju inficiranih. Iz Torlaka juče nisu odgovarali na pitanja Danasa o obrađenim uzorcima testova.

Žalbe Povereniku zbog ćutanja ustanova

Dopisništvo Danasa u Nišu uputilo je Povereniku za informacije od javnog značaja žalbe protiv Kliničkog centra Niš i niškog pogrebnog preduzeća „Gorica“ zbog uskraćivanja informacija vezanih za ukupan broj građana koji su preminuli, a bili zaraženi ili suspekti na novi korona virus, koje su zatražene početkom maja po Zakonu o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaj. Niški KC uopšte nije odgovorio na zahtev za dostavljanje podataka o broju hospitalizovanih i umrlih pacijenata u kovid centrima te ustanove, kako onih pozitivnih na koronu, tako i onih koji nisu testirani. „Gorica“ je, pak, odgovorila da zahtev za dostavljanje podataka i internih dokumenata iz kojih se vidi broj sahrana koje su realizovane uz posebne mere zaštite koje važe za ukop umrlih sa zaraznim bolestima – „nije precizan“.

Stanković: Sve više pacijenata sa težim oblicima infekcije

Vranje – Epidemiološka situacija u Vranju je nepovoljna jer je u poslednjih 48 sati registrovano 25 novih slučajeva obolelih od virusa korne, od čega je najveći broj sa težim oblicima upale pluća – rekao je novinarima dr Slađan Stanković epidemiolog u regionalnom Zavodu za javno zdravlje u Vranju.

On je naveo da su kapaciteti u dve Kovid bolnice u regionalnom Zdravstvenom centru popunjeni, što znači da se na lečenju trenutno nalazi stotinak obolelih od virusa kovid 19. **V. R.**

U Srbiji otvorena 122 od ukupno 386 hotela, popunjenost 22,3 odsto

Popunjenost hotela u Beogradu je 12 odsto, a u Srbiji, bez Beograda, 22,3 odsto, objavilo je Udruženje hotelsko-ugosteljske privrede Srbije (HORES).

U Srbiji su otvorena 122 hotela, od ukupno 386, a u Beogradu 46 od 115 hotela.

Na osnovu ankete HORES-a, popunjenost hotela proteklog vikenda u Prolom banji, Lukovskoj banji, Vrujcima i Sokobanji je 88,5 odsto, a u Vrnjačkoj Banji 67,3 odsto.

Popunjenost hotela na Zlatiboru bila je 47 odsto. Za period 20. jun - 1. septembar, na osnovu trenutnog stanja potvrđenih rezervacija (uz mogućnost

otkazivanja), rezervisano je nešto više od 30 odsto smeštajnih kapaciteta hotela.

HORES je u saopštenju istakao da podaci o rezervacijama hotela pokazuju da je pomoć države tom sektoru neophodna.

Navedeno je i da je odložena Skupština HORES-a, zakazana za sutra, usled povećanja broja zaraženih i povećanja rizika od zaraze kovida-19, a na kojoj je trebalo da se razgovara o neophodnim merama pomoći hotelijerima i ugostiteljima u vreme krize izazvane pandemijom.